

Consiliul Județean Brașov
Muzeul de Artă Brașov

timar

12 august - 6 septembrie 2009

MUZEUL DE ARTA BRASOV

film
obiect
gravură

expoziție de artă plastică

adrian timar

Muzeul de Artă Brașov
12 august - 6 septembrie 2009

MUZEUL
DE ARTĂ
BRAȘOV

CONSILIUL
JUDEȚEAN
BRAȘOV

Muzeul de Artă Brașov - director Bartha Árpád

Curator: Anca Maria Zamfir

Concept și tehnoeditare: Anca Maria Zamfir, Adrian Timar

Corectură: Simona Maria Tătaru

Layout: Radu Tătaru

Fotografii: Adrian Timar, Janine Huizenga, Matei Timar

Catalog realizat cu prilejul expoziției de
artă plastică **Adrian Timar, "FOG - Film, Obiect, Gravură"**

Muzeul de Artă Brașov

12 august - 6 septembrie 2009

ISBN 978-973-0-06864-1

O expoziție protest, atitudinea unui artist format în spiritul artei de tip clasic, mereu căutând altceva, experimentând - până unde? Gândul: Care este statutul operei de artă într-o societatea de consum? Mai este el acela stabilit teoretic și acceptat formal, de produs al spiritului, care se adresează spiritului? Mai este asociată arta conceptului de catharsis? Dacă da, în ce mai constă astăzi acest concept? În consum. Artă a devenit un produs de consum.

Aparent fără legătură între ele, imaginea și obiectul sunt etape ale existenței și ale receptării artei. De la gravura realizată în solitudinea atelierului, sortită existenței în timp, transmițând un mesaj și menită a fi contemplată de un public pasiv, artistul trece la happening, operă de artă vie, în continuă mișcare și transformare, efemeră, care se termină pe măsură ce se desăvârșește. Față de ea, publicul, își schimbă statutul și atitudinea – din contemplativ, devine activ și creator, pentru ca, în final, să devină devorator. Filmul surprinde și immortalizează clipa, în încercarea de a păstra vremenicia happeningului.

Dacă în cazul gravurii și al filmului artistul creează opere de artă recunoscutibile ca atare, în cazul obiectelor, el concepe simboluri ale statutului artei într-o societate în care totul se consumă. Artă este livrată la caserolă, devine un produs oarecare, destinat consumului. Artă, miturile, neamul, totul se consumă la caserolă: „Artă și caserolă”, „Caserolele de aur”, „Caserolele comunismului”, „Caserolele neamului”. Artistul nu mai creează imagini, ci pune la dispoziția publicului produsul de consum în stare brută - pigmentul, potențial creator al imaginii. Opera de artă, gata de a fi consumată înainte de a fi fost creată, este servită ca atare în aceste obiecte-simbol. Ea a devenit o marfă ca oricare alta în viața noastră, printre alte caserole cu fructe, mici și pulpe de pui.

O expoziție ca o concluzie amară – artă, asociată în alte timpuri cu sferile sublimului, a devenit, într-o societate de consum, un produs de consum, printre atâtea altele.

Consumați!

Anca Maria Zamfir

1 a. *Caserolele de aur*, obiect, 40 caserole aurite, 2009

1 b. *Caserolele de aur*, obiect, 40 caserole aurite, 2009

2 a. *Caserolele comunismului*, obiect, 40 caserole prelucrate, 2009

2 b. *Caserolele comunismului*, obiect, 40 caserole prelucrate, 2009

3. *Desen*, cărbune, pastel, 70 x 100 cm, 1988

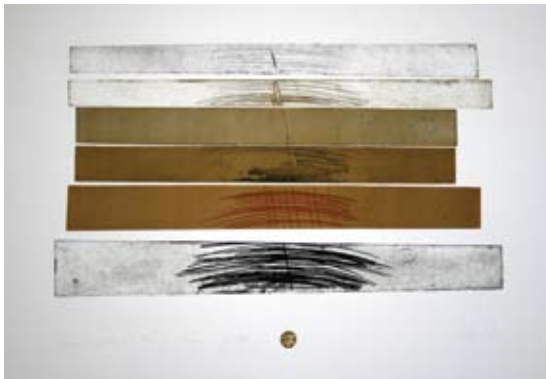
4. *Desen*, cărbune, pastel, 70 x 100 cm, 1988

„Evoluția acestui tânăr creator nu este una a continuităților, ci a salturilor, a complementarităților, într-o dialectică ce face să alterneze elaborările lucide, accentuat voluntare, dominate de spiritul constructiv-organizator, și exprimările spontane, febrile, nebuloase. Uneori graficianul desenează, iar alteori își lasă mâna în voia desenării, în afara controlului din partea voinței programatice de a alcătui o anumită formă. Uneori, spațiul-suport este croit, secționat cu gesturi decise, nelăsând loc ambiguităților; alteori, liniile care rănesc și taie sau, dimpotrivă, cele care ating ezitând, tandru suprafața izvorăsc din surse subconștiente - cu firescul, bunăoară, al gestului cuiva care, absorbit de muncă, își șterge sudoarea de pe frunte.

Sunt de admirat franchețea lui Adrian Timar și curajul său de a aborda pieptiș pante oricât de abrupte, fie ele acelea ale urcușului meditativ spre înălțimile înțelegerii abstractizante, fie ale prăvălirii în prăpăstii lăuntrice întunecate. Această temeritate a abordării face ca elementele grafice să apară pe suprafață cu o anumită bruschețe, eludând complezențele. Ultimele gravuri în metal, colorate, sunt compoziții « tăiate », « căzute », « rupte », « oprite » sau « sparte », aceste intitulări dând privitorului o indicație de acces la conotațiile iconului global care nu înseamnă altceva decât ceea ce se arată văzului: o spintecare, o prăbușire, o frângere, o stopare sau o zdrobire de forme. Marcajele de tip scriitură califică suprafețele, trădând o dezbatere interioară, cu ezitățile, perseverările și afirmările ei. Când nu sunt compuse dinamic-destructurant, imaginile ritmate cadentat sugerează monumentale zidiri sau planări solemne, maiestuoase.

5. *Compoziție 13*, tehnică mixtă, 70 x 100 cm, 1988

6. *Compoziție 17*, tehnică mixtă, 70 x 100 cm, 1988

Definitorii pentru grafica lui Adrian Timar mi se par a fi, în ambele tipologii abordate, caracterul direct al expresiei și un profesionalism avansat, asumat ca mijloc de aducere la lumină a unui mesaj global al fiecărei lucrări (sau al fiecărui ciclu de lucrări) - un mesaj care, fiind pur vizual, nu este pentru aceasta mai puțin greu de încărcătură afectivă, morală, spirituală.

Creația sa stă sub semnul sincerității și al nevoii de sens.”

Theodor Redlow - „Timar Adrian”

Revista *Arta* nr. 10/1988, p. 30

7. *Desen*, cărbune, pastel, 70 x 100 cm, 1988

8. *Desen, cărbune, pastel, 70 x 100 cm, 1988*

9 a, b, c, d. Expoziția „Atelier 35”, 1986

„Adrian Timar mi se pare a fi o natură fericită. Contradicțiile pe care le conține orice inteligență activă, acea dialectică incomodă presupusă de actul artistic, sunt scindate la el cu precizie științifică. Etapele tehnice și cele lirice, sobrietatea și exaltarea, gestul ludic și gravitatea simbolică se succed ca peisajele de o parte și de alta a unui drum pe care Timar pare să îl străbată cu o viteză deasupra mediei și cu aplombul celui ce cunoaște reperele necesare demersului său spiritual.

Redactarea unei "autobiografii" desenate pe câteva zeci de metri pătrați de hârtie și explorarea fotografică a unui pian, echivalarea expresionismului gestual pe fotograma minuscula a peliculei color, complicat procesată, [...] mari gravuri orchestrând rigoarea, staticul, iată câteva fețe, sumare, ale acestei personalități bifrontale, privind deopotrivă în abisul pulsuniilor subliminale și în solemnitatea bibliografică a vizualității.

Timar se psihanalizează cu umor în lucrările sale de factură „liberă”, degajând semne vitale conorm unui cod savuros, în a cărui intimitate ne invită/provoacă să pătrundem; o dezinhibare prin explorare, un joc asociativ, fertil autorului și privitorului deopotrivă. Această bonomie gravă, conținută, aceasta întâmpinare extrovertită a lecturii se transformă, în lucrările geometric-abstracte, într-o agresivitate demonstrativă, într-o rigoare inginerească, temperată fie de accente jucăușe, mici semne de complicitate menite să amintească sorginea unică a lucrărilor, fie de o încordare lirică a formelor ortogonale. Ca în jazz, soluțiile *hot și cool* se potențează reciproc, intruziunile explozive dintr-o zonă în cealaltă ținând de calculul efectului global al compoziției.

Lucrările lui Timar pot fi considerate ca partituri ale unei muzici dinamice și logice totodată. Există un modul/ personaj (acea bandă cromatică, aspectată ca o lamă de sabie) ale cărui avataruri cromatiche și dinamice pot fi oricând echivalate muzical într-o orchestră de suflători. Suprafețele monocrome sunt agresate de mici semne improvizatorii, grupuri de "lame" intră în conflict sau în conjuncție, atacă zone "moi" sau delimitează structuri dure."

Călin Dan
București, ianuarie 1989
Catalogul expoziției personale de gravură „Adrian Timar”,
Galeria „Căminul Artei”, București

10 a. *Arta și caserola*, obiect, 75 caserole cu ingrediente color, 2009

10 b. *Arta și caserola*, obiect, 75 caserole cu ingrediente color, 2009

11 a. *Caserolele neamului*, obiect, 40 caserole prelucrate, 2009

11 b. *Caserolele neamului*, obiect, 40 caserole prelucrate, 2009

12. *Compoziție întoarsă*, aquaforte, 57,5 x 78,5 cm, 1988

13. *Compoziție ruptă*, tehnică mixtă, 57,5 x 78,5 cm, 1988

14 a, b, c. *Ora 10 primăvara*, happening, performance, Sighișoara, film, 15 min., 1996

comentariu

În ziua de 28 mai la Sighișoara în cadrul Festivalului de Poezie, ediția Remember, a avut loc procesul intitulat POEZIA INCHIZIȚIE. Înalta Curte a Festivalului, prin acuzatorul ei principal, artistul plastic ADRIAN TIMAR, a hotărât condamnarea la moarte prin ardere pe rug a inculpatului păpușade-ziare-și-cuvinte-care-nu-cuvântă-poezie. Sentința a fost executată în public în piața mare a Cetății Sighișoara, cu participarea acuzatorilor invitați, în prezența unui grup de cetățeni, copii și turiști. Procesul intitulat POEZIA INCHIZIȚIE s-a desfășurat conform următorului cap de acuzare:

- refuzul sensibilității
- informație nonpoetică
- abuz politic
- violarea drepturilor cuvântului
- înșelarea naivilor
- punerea lemnului la limba română
- cultul personalității
- realism socialist
- muncă patriotică
- coadă la pâine
- colectivizare

Alte acuzații au fost strigate din public. Inculpatul a ars pînă la scheletul de sârma și lemn timp de 17 minute și 35 de secunde. Au fost respectate normele P.S.I. și nu au fost violate sub nici o formă drepturile omului. Rămășițele păpușii de ziare au fost strânse într-un sac de resturi menajere. S-au făcut fotografii, după care POEZIA INCHIZIȚIE s-a autodesființat și toată lumea a plecat acasă. Inclusiv toboșarul.

Gheorghe Crăciun

Scopul acțiunii: să transmit oamenilor o parte din starea mea de libertate și acțiune oamenilor, astfel ca ei să-și regăsească amplificată dorința de a decide asupra lor și a ceea ce să se întâmple cu ei.

Timar 1995

15 a, b, c, d.
Gazeta de Transilvania, happening, Brașov, București, film 45 min., 1995

Un ciclu de patru serigrafii („Biserica Neagră”, „Portretul”, „Pisica”, „Masca”) în paginile ziarului „Gazeta de Transilvania”, imprimate peste text, sărindu-i în față cititorului, ca o pisică scăpată din cușcă, făcându-l să uite, de surpriză, de ceea ce aștepta și dorea să vadă, din rutină. Scharf-ul era pe imaginea din prim plan, informația, rostul ziarului, dispăruse în spatele imaginii. Pentru un timp, au uitat să fie curioși, deși imaginile erau imprimate pe paginile cele mai interesante, pentru care cumpărau, de fapt, ziarul – pagina de sport și cea de mică publicitate.

Arta versus media – aici arta a câștigat.

Surpriza

Reacțiile în fața neașteptatului - cei care au reacționat, pozitiv sau negativ, cei care nu au reactionat (aparent) - un moment de trăire în rutina placidității interioare cu care se parcurg ziarele.

Întrebările: ce e asta? ce înseamnă? ce i-o fi apucat pe ăștia?

Răspunsurile: ăștia vând și rebuturile! greșeli la tipar!

Poate că unii s-au recunoscut în aceste imagini. Sau poate că au recunoscut pe alții. Sau poate au recunoscut ceva...

Posibilitatea de a alege și de a decide – la ce să mă uit întâi, la imagine sau la text? Nu prea au avut-o, surpriza a fost prea mare!

Cei care au înțeles oportunitatea opțiunii, cei care nu au înțeles...

Cei care au înțeles...

Anca Maria Zamfir

16 a. *Recuperare*, happening, Sighișoara, film 15 min., 1996

16 b. *Recuperare*, happening, Sighișoara, film 15 min., 1996

17 a. *Kafka, În fața legii*, obiect, performance, happening, Brașov, București, film 45 min., 1996

17 b. *Kafka, În fața legii*, obiect, performance, happening, Brașov, București, film 45 min., 1996

Adrian Timar a plasat pe o stradă centrală a Brașovului câteva uși cu tocuri cu tot, care puteau fi deschise, închise sau ignorate de către trecătorii cărora, în același timp, li se "distribuia" (prin difuzoare și foi volante) schița În fața legii de Kafka, text în care figura centrală este "poarta legii", unde fiecare adastă temător, uneori până la capătul vieții. Reușită în sine, deși excesiv de intelectualistă, acțiunea lui Timar n-avea însă nimic de-a face nici cu mass-media, nici cu Franz Kafka, ci doar cu obsesia mai veche a artistului de a rupe fluxul monoton al vieții cotidiene a semenilor săi, fisurând integritatea celor mai banale împrejurări, astfel încât marginile tăioase ale faliei căscate în comportamentul mecanic să-i poată trezi la realitatea lăuntrică a sensurilor, a întrebărilor.

Erwin Kessler, „22”, „DisCulpa Media”, 1-7 noiembrie 1995

18. *Capăt de podea*, fotografie, 21x30 cm, 2007

19. *Hand*, Litografie, 17 x 20 cm, 2002

Artele gravurii se confruntă cu o nouă atitudine a tehnicii, deși scopul creatorilor și al iubitorilor de gravură nu s-a schimbat de secole... Am materializat într-o expoziție tema unei lucrări teoretice ce extrapolează "liniarul și picturalul" lui H. Wofflin la sfârșit de baroc, când Dürer și Rembrandt erau referințe ale măiestriei și conceptelor, la "vectorial și bit-map", cu indicații clare... cut, copy, paste. Nu intenționez să-mi schimb meseria, încerc să aduc împreună atât cerneala de litografie, cu cernelurile pentru imprimantă, acul de gravură cu mouse-ul, pentru ca în domeniul imaginii să lucreze pentru expresie, impact, comunicare.

Adrian Timar

20 a. *Electrificarea Biertanului*, digital print,
50x70 cm, 2007

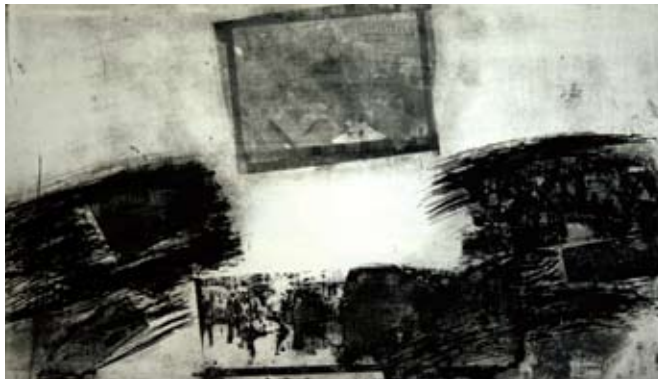
20 b. *Electrificarea Biertanului*, digital print,
50x70 cm, 2007

Imaginea ca martor al marelui fapt mărunț, de care se folosește spre a se crea pe sine, spre a se fuduli, spre a deveni artă. Vede, caută, răstălmăcește și ne vine nouă spre a fi privită, spre a ne spune, spre a se face înțeleasă.

Anca Maria Zamfir

21. *Ieșind în stradă*, aquaforte, intaglio, 40x71 cm, 1979

Născut în anul 1954 la Deva, absolvent al secției de grafică a Institutului de Arte Plastice „Ion Andreescu” din Cluj-Napoca în anul 1980, la clasa maestrului Feszt Ladislau, expune începând din anul 1978 lucrări de grafică, gravuri, desene, grafică publicitară în Deva, Brașov, București, Craiova, Timișoara, Târgu-Mureș, Sibiu, Cluj-Napoca. Participă la numeroase expoziții naționale și internaționale, tabere de creație artistică, deține lucrări în colecții particulare, de stat, ale muzeelor din țară și străinătate. Membru al UAP din România din 1987. Profesor la Liceul de Arte Plastice “Hans-Mattis Teutsch” din Brașov.

1979

- Festivalul Național „Cântarea României”, ediția a II-a-București
- Expoziția „35 de ani de muncă și împliniri”-Brașov
- Salonul județean de grafică-Cluj-Napoca

1980

- Salonul de gravură-Tulcea

22. *Hier*
Goya,
aquaforte,
intaglio,
58x45 cm,
1979

- „2050 de ani de la crearea statului dac” - București, Dalles
  - Expoziție personală de gravură - Deva
- 1981
- Expoziție de artă plastică - Craiova
  - Festivalul național “Cântarea României” - București, Dalles
- 1982
- Expoziție de desen - Brașov
- 1983
- Expoziție de artă plastică românească - USA
  - „Forme ale umanului” - Brașov
- 1984
- „Pentru Pace, Umanism” - Moscova URSS
  - Expoziție județeană - Brașov
- 1985
- Expoziție personală de desen - Brașov
  - Expoziție de afiș - Galateea - București

1986

- Expoziție personală de desen - Atelier

35 - București

1987

- Expoziție de gravură - Brașov

1988

- "Art of today" - Budapesta

- Salonul de desen - Arad

- „1-st Annual International Miniprint Exhibition” - Napa Art Center - California, USA

- Expoziție personală de desen - Brașov

- „1-st International Biennial of Graphic” - Győr, Ungaria

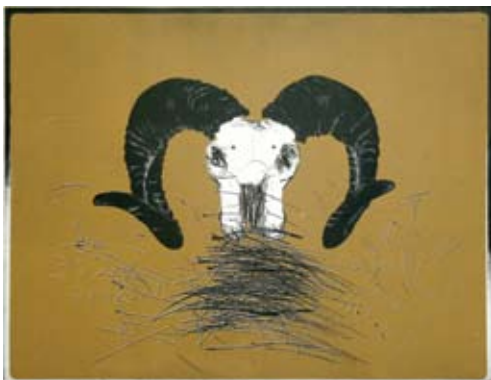
23. *Dublu portret de muncitor*, aquaforte, intaglio, 30x70 cm, 1979

- Expoziție de grup - Brașov
- Salonul de desen - Arad
- „Joseph Beuys - Mail-art” - Toulon, Franța
- Expoziție personală de desen și gravură - Brașov
- „Triennale Mezzotinta” - Sopot, Polonia
- „International Print Exhibition Miniature” - Frederikstadt, Norvegia
- Expoziție de artă românească - Moscova
- 1989
- Expoziție personală de gravură - București
- „Norwegian International Print Triennale” - Frederikstadt, Norvegia
- „The 15-th International Independent Exhibition of Prints” - Kanagawa, Japonia
- 1990
- Expoziție de grup - Tours, Franța
- „The 16-th International Independent Exhibition of Prints” - Kanagawa, Japonia

- Expoziție personală de gravură și pictură - Galerie Rosemarie Fischer - Minden, Germania
- 1992
- Expoziție personală de serigrafie - Brașov
- „The 17-th International Independent Exhibition of Prints” - Kanagawa, Japonia
- 1993
- „The first International Print Biennial” - Maastricht, Olanda
- 1994
- Expoziție personală de pictură - Brașov
- Expoziție personală de gravură și pictură - Hiddenhausen, Germania
- Expoziție de grup - Belm, Heideweg, Germania
- „International Print Triennial” - Cra-kow, Polonia
- „Gazeta de Transilvania” happening - Brașov
- Expoziția anuală a Centrului Soros pentru Artă Contemporană- Muzeul

Țăranului, București

- Expoziție personală "Mediateca Feasts" - Brașov
- "International Print Miniature 7" - Frederikstadt, Norvegia 1995
- Salonul studentesc de gravură "Graphium" - Timișoara
- Kunstweilling -Limburg, Olanda

24. *Compoziție cu berbec*,
aquaforte, mezzotinta, 49x64 cm, 1988

- Salonul de desen "Corpul uman" - Brașov
- Expoziție personală de gravură - Brașov
- "1-st International Triennial of Graphic Art-Inter-Kontakt-Grafik 95" - Praga
- "The 18-th International Independent Exhibition of Prints" - Kanagawa, Japonia.
- "Poezia- inchiziție" instalație, happening - Sighișoara.
- "În fața legii" instalație - Brașov.
- "Print Triennial 94 Consumenta 95" - Nürnberg, Germania.
- "8-th International Print Biennale" - Varna, Bulgaria.
- Expoziția anuală C.S.A.C. - Institutul "Ion Mincu" București
- "Labirint" instalație-Brașov. 1996
- Academia de Arte Vizuale - Expoziția absolvenților Cluj-Napoca.

- Expoziție de grup -Holstebro Danemarca.
- "Recuperare" performance - Sighișoara. 1997
- Expoziție de grup -Dortmund Germania.

25. *Motorul vechi din șură*, aquatinta și
aquaforte, 49 x 47,5 cm, 1982

26. *Creativitate 5*, xilografie, 21 x 32 cm, 1991

1999

- 3rd Egyptian International Print Triennial Giza, Cairo.2000
- Concrete art Gyor Hungary.
- „International Print Triennial” in Nurnberg, Germany.
- „International Print Triennial” in Krakow, Poland.

2001

- „Herzlich von mir” Galerie Bad Vilbel, Frankfurt, Germany.
- „The 5th International Contemporary Print biennial” Ploiești, România.

2002

- „Bridge to the Future” Graz, Austria.

2003

- Expoziție de gravură brașoveană Stockholm, Suedia.
- International Print Triennial Cracow, Poland.
- Directory of print 2003 Polonia.

2004

- Expoziția AFIȘ DE TEATRU - Brașov.

27. *Creativitate 1*, xilografie, 21 x 32 cm, 1991

2006

- Expoziția profesorilor de desen - Brașov.
- Litho -Digital print Brașov
- Expoziția profesorilor de desen - Brașov.

2007

- Expoziție de fotografie și digital print „Electrificarea Biertanului” - Brașov.
- Salonul Județean de Artă - Alba Iulia.

2008

- Expoziția profesorilor de desen - Brașov
- Grafică brașoveană în Cipru - Nicosia

2009

- Expoziția profesorilor de desen - Brașov

LISTA LUCRĂRILOR

8. *Desen*
cărbune, pastel
70 x 100 cm
1988

9 a, b, c, d.
Expoziția „Atelier 35”
1986

1 a, b. *Caserolele de aur*
obiect, 40 caserole aurite
2009

2 a, b. *Caserolele comunismului*
obiect, 40 caserole prelucrate
2009

3. *Desen*
cărbune, pastel
70 x 100 cm
1988

4. *Desen*
cărbune, pastel
70 x 100 cm
1988

5. *Compoziție 13*
tehnică mixtă
70 x 100 cm
1988

6. *Compoziție 17*
tehnică mixtă
70 x 100 cm
1988

7. *Desen*
cărbune, pastel
70 x 100 cm
1988

10 a, b. *Arta și caserola*
obiect
75 caserole cu ingrediente color
2009

11 a, b. *Caserolele neamului*
obiect
40 caserole prelucrate
2009

12. *Compoziție întoarsă*
aquaforte
57,5 x 78,5 cm
1988

13. *Compoziție ruptă*
tehnică mixtă
57,5 x 78,5 cm
1988

14 a, b, c. *Ora 10 primăvara*
happening, performance
Sighișoara
film, 15 min.
1996

15 a, b, c, d. *Gazeta de Transilvania*
happening
Brașov, București
film 45 min.
1995

16 a,b. *Recuperare*
happening, Sighișoara
film 15 min.
1996

17 a, b. *Kafka, În fața legii*
obiect, performance, happening
Brașov, București
film 45 min.
1996

18. *Capăt de podea*
fotografie
21x30 cm
2007

19. *Hand*
Litografie
17 x 20 cm
2002

20 a, b. *Electrificarea Biertanului*
digital print
50x70 cm
2007

21. *Ieșind în stradă*
aquaforte, intaglio
40x71 cm
1979

22. *Hier Goya*
aquaforte, intaglio
58x45 cm
1979

23. *Dublu portret de muncitor*
aquaforte, intaglio
30x70 cm
1979

24. *Compoziție cu berbec*
aquaforte, mezzotinta
49x64 cm
1988

25. *Motorul vechi din șură*
Aquatinta și aquaforte
49 x 47,5 cm
1982

26. *Creativitate 5*
xilografie
21 x 32 cm
1991

27. *Creativitate 1*
xilografie
21 x 32 cm
1991

ISBN 978-973-0-06864-1

MUZEUL DE ARTA BRASOV